

II A Ka 400/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Jethon

Sędziowie: SA Marzanna A. Piekarska-Drązek

SO (del.) Paweł Dobosz (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Kamińska, Kinga Michalak

przy udziale prokuratora Grzegorza Borys oraz oskarżyciela posiłkowego Skarbu Państwa - Inspektoratu Uzbrojenia

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2021 r.

sprawy oskarżonego

M. N. urodzonego (...) w C., syna K. i A. z domu N.

oskarżonego o czyny z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 18§1 k.k. w zw. z art. 306 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 lipca 2020 r., sygn. akt XII K 55/18

1.1. zmienia wyrok w zaskarżonej części i w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu M. N. eliminuje ustalenie, że w wyniku przypisanego mu zachowania dostarczone zostały naczepy z 20% utratą ich wartości i ustala, iż wskutek przypisanego mu zachowania doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości Skarb Państwa - Inspektorat Uzbrojenia w kwocie 259 280 zł i jako podstawę prawną skazania wskazuje w oparciu o art. 4§1 k.k. przy zastosowaniu przepisów ustawy Kodeksu karnego z 6 czerwca 1997 r. w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 czerwca 2015 r. przepisy art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 18§1 k.k. w zw. z art. 306 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., a jako podstawę wymiaru kary art. 294§1 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. i obniża oskarżonemu M. N. wymierzoną karę do roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69§1 i 2 k.k. i 70§1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesza na okres próby 2 (dwa) lat;

1.2. obniża okres obowiązywania orzeczonego w pkt 3 wyroku środka karnego do lat 2 (dwa), a wartość orzeczonego w pkt 4 wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Inspektoratu Uzbrojenia częściowego naprawienia szkody do 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych);

2. utrzymuje wyrok w mocy w pozostałej zaskarżonej części;

3. zasądza od oskarżonego M. N. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) z tytułu opłaty za obie instancje i 20 zł (dwadzieścia złotych) z tytułu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 400/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. ***Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji***

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XII K 55/18 z 5.07.2020 r.

1.2. ***Podmiot wnoszący apelację***

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. ***Granice zaskarżenia***

1.1.1. ***Kierunek i zakres zaskarżenia***

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. ***Wnioski***

#	uchylenie	#	zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5. ***Ustalenie faktów***

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. ***Ocena dowodów***

1.1.5. <i>Dowody będące podstawą ustalenia faktów</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

1.1.6. <i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. <i>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</i>		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść wyroku	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
W ramach zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia obrońca wskazał na szereg ustaleń		

sądu pierwszej instancji, które jako błędne miały uzasadnić zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego. Nie można podzielić tych wywodów apelacji wedle, których za rok produkcji zestawu do transportu czołgów i ciężkiego sprzętu gaśnicowego (ciągnik + naczepa niskopodwoziowa) należało uznać rok połączenia tych dwóch elementów. Zwrócić bowiem należy uwagę na to, że ciągnik siodłowy i naczepa niskopodwoziowa tworzące ww. zestaw objęty umową z 27.12.2013 r. posiadały odrębne numery identyfikacyjne VIN. Zgodnie z art. 66 ust. 3a pkt 1) ustawy z 20.06.1997 r. - Prawo o ruchu drogowym pojazd uczestniczący w ruchu powinien posiadać nadane przez producenta, z zastrzeżeniem art. 66a tej ustawy, cechy identyfikacyjne numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy. Dla ustalenia zatem roku produkcji zestawu nie miało znaczenia kiedy oba elementy zostały w sposób techniczny połączone, ale kiedy te poszczególne elementy zostały wyprodukowane zgodnie z informacją zawartą w numerze identyfikacyjnym pojazdu. W tym kontekście wskazać należy na zeznania świadka P. J. przewodniczącego komisji ze strony Inspektoratu Uzbrojenia negocjującej z (...) S.A. warunki udzielenia zamówienia na dostawę przedmiotowych zestawów, a z których wynikało, że propozycja dostawy naczep z 2012 r. miałyby znaczenie przy ustaleniu warunków zamówienia (2345v/12), a co oznaczało, że istotne było nie to kiedy zostały połączone elementy zestawu, ale to kiedy zostały one wyprodukowane. Prawidłowo też w odniesieniu do tych kwestii sąd okręgowy ocenił zeznania H. K., bo sprzeczne one były w

tym zakresie również z zasadami prawidłowego rozumowania. Jako nieracjonalne należałoby uznać ustalenie, że zestaw ciągnika siodłowego i naczepy pochodzi dla przykładu z roku 2013, kiedy elementy te połączono, w sytuacji gdy wyprodukowane zostały jako odrębne elementy 10 lat wcześniej. Wartość eksploatacyjna obu tych elementów oczywiście maleje wraz z upływem czasu i nie zyskują one takiej wartości tylko dlatego, że kilka lat po ich produkcji zostały zestawione w jeden zestaw. Bez znaczenia są zatem dla tych ustaleń były przytaczane przez obrońcę wypowiedzi świadków jeżeli rzeczywiście połączenie elementów zestawu z 16 naczepami nastąpiło w 2013 r., ale przedmiotem umowy były poszczególne elementy tego zestawu tj. ciągnik siodłowy i naczepa z określoną ich odrębną ceną, która składała się na cenę zestawu (66-92/1 – umowa). Wbrew twierdzeniom obrońcy sąd nie ustalił, by przedmiotem zamówienia były wyłącznie naczepy niskopodwoziowe, bo wyraźnie z treści uzasadnienia wyroku wynika w zakresie opisu umowy zawartej między spółką (...), a Inspektoratem Uzbrojenia, że jej przedmiotem były zestawy ciągnika i naczepy (str. 3 i 4). Prawidłowe natomiast było zawarcie w opisie czynu informacji dotyczących wyłącznie naczep jeżeli wprowadzenie w błąd dotyczyło roku produkcji tych właśnie pojazdów a nie ciągników.

Pozostałe uchybienia dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych omówić należy łącznie, ponieważ dotyczą one pewnego ciągu zdarzeń i opis ich chronologii jest istotny dla oceny prawidłowości dokonanych przez sąd pierwszej instancji ustaleń. Przede wszystkim podzielić

należy prawidłowe ustalenia sądu pierwszej instancji, że numery identyfikacyjne naczep nabite zostały zgodnie z procesem technologicznym ich produkcji. Istotne w tym zakresie były zeznania świadka S. D., który był kierownikiem projektu naczep niskopodwoziowych NS (...) i który sam tworzył numery VIN dla tych naczep. Zostały one nabite zgodnie z technologią produkcji (...). Relacje świadka są istotne w kontekście omawianych okoliczności, bo świadczą o bezintencjonalnym nadaniu naczeptom określonych numerów VIN w czasie kiedy taka czynność powinna zostać wykonana. Nie ma racji obrońca kiedy kontestuje w tym zakresie zasadność posłużenia się do podjęcia takich działań Technologią produkcji naczep typu (...), która stanowiła dokument zapisany na dysku twardym zabezpieczonego w sprawie komputera użytkowanego przez S. D., a której wydruk dołączono do akt sprawy jako załącznik do protokołu oględzin kopia binarnej dysku twardego (...)- (...). Wskazać należy, że żadne powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie regulują formy tego rodzaju dokumentów i mogą one na potrzeby produkcji pozostawać w formie elektronicznej, a w razie konieczności mogą zostać wydrukowane dla wykonywania poszczególnych etapów tego procesu. Fakt wykonania naczep w oparciu o taką technologię potwierdził także P. K., który w latach 2012 i 2013 pełnił funkcję zastępcy Dyrektora do spraw produkcji specjalnej i zabudów w spółce (...) (2932v/15). Prowadzone przez obrońcę wywody dotyczące tego czy taka technologia powinna czy nie powinna zostać wykorzystana przy

produkcji naczep traci na znaczeniu jeżeli została ona wykorzystana i wedle kolejności opisanego w niej cyklu produkcyjnego zostały nabite numery VIN. obrońca odwołując się też w swojej argumentacji do ochrony patentowej rozwiązań technicznych zastosowanych przy produkcji przedmiotowych naczep, a uzyskanej w 2011 r. pomija istotny fakt, że pomimo, że pomimo, iż decyzja o wydaniu decyzji o udzieleniu patentu pochodziła z 25.09.2011 r. to zgłoszenie takich rozwiązań do Urzędu Patentowego nastąpiło 3.09.2006 r. (...) – numer rejestru patentowego). Jeżeli zatem analizowana Technologia produkcji naczep typu (...) pochodziła jak sam obrońca przyznaje z 2008 r. to musiała zawierać również rozwiązania techniczne zgłoszone do opatentowania w 2006 r.

Jako błędne obrońca uznaje nadto ustalenia sądu, z których wynikało, że M. N. polecił przerobić znaki identyfikacyjne numerów VIN w 16-tu naczepach niskopodwoziowych NS (...). W zastępstwie tych ustaleń obrońca opowiada się za przyjęciem, że oskarżony wydał polecenie skorygowania numeru VIN, co miał potwierdzić na rozprawie głównej (...).

Rozumowanie jakie sąd okręgowy doprowadziło do ustaleń zawartych w opisie przypisanego oskarżonemu czynu w zakresie polecenia przerobienia numerów VIN uznać należało za prawidłowe. Zaprezentowane ono zostało przede wszystkim przy omówieniu w uzasadnieniu podstawy prawnej wyroku i opierało się na ocenionych swobodnie zgodnie z art. 7 k.p.k. dowodach. Bezsporne w sprawie jest, że numery VIN w przedmiotowych 16-tu naczepach

nabite zostały w 2012 r. w sytuacji gdy w 2013 r. wykonywane były jeszcze dodatkowe etapy cyklu produkcyjnego. Było to zgodne z omawianą technologią produkcji wedle, której czynność taka była pozycją 39 cyklu produkcyjnego, a po niej następowało jeszcze 10 kolejnych operacji ((...)- (...)). W zależności od czasu rozpoczęcia cyklu produkcyjnego nabicie takich numerów mogło nastąpić albo w roku zakończenia produkcji, albo w roku poprzedzającym zakończenie tego procesu. Jeżeli jednak następowało to zgodnie z określoną technologią produkcji twierdzenie, że nastąpiło to za wcześnie, bo część z czynności cyklu produkcyjnego przeprowadzono w roku następnym, nie było uzasadnione. Oczywiście jak wynika z art. 66a ust. 1 ustawy z 20.06.1997 r. - Prawo o ruchu drogowym cechy identyfikacyjne, o których mowa w art. 66 ust. 3a (numer VIN), nadaje i umieszcza producent. Nie można wykluczyć sytuacji konieczności zmiany numeru VIN jeżeli błędnie został nabity. Producent może zatem dokonać zmiany numeru VIN. Podstawowym wymogiem jednak, który takim zmianom powinien towarzyszyć jest wymóg, by pojazd na podstawie takiego numeru mógł być jednoznacznie zidentyfikowany w ciągu 30 lat (§ 1 Załącznika nr 9 Wzory cech identyfikacyjnych i ich opis do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1038). Zasadnie swoje ustalenia w zakresie sposobu zmiany numeru VIN sąd okręgowy oparł na opinii technicznej dotyczącej nadawania pojazdom takich cech identyfikacyjnych ((...)- (...)). Wiarygodność tej opinii nie była kwestionowana przez obrońcę,

więc nie było powodów, wobec zgodnego z zasadami prawidłowego rozumowania wyvodu przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji, by wyprowadzone z nich ustalenia kwestionować. Ich istotą jest natomiast twierdzenie, że zmiany numeru VIN powinny zostać dokonane w taki sposób by zachować jednoznaczny charakter takich cech identyfikacyjnych. Nie będzie miała takiego charakteru czynność, która polega na nabiciu na jedną z liter numeru VIN innej, świadczącej o innej dacie produkcji pojazdu. Brak jednoznaczności takiej numeracji podkreśla natomiast fakt, że czynność taka nie została w żaden sposób udokumentowana z określeniem przyczyn jej przeprowadzenia, a co w konsekwencji miało doprowadzić do wprowadzenia w błąd nabywcy naczepy w zakresie roku jej produkcji. Tego rodzaju czynności za korektą numeru VIN nie mogą zostać uznane, a wyłącznie za jego przerobienie w znaczeniu nadanym przez przepis art. 306 k.k.

W tym kontekście oczywiście prawidłowe były ustalenia sądu okręgowego o poleceniu przerobienia tych znaków identyfikacyjnych przez oskarżonego, bo o takim znaczeniu jego zachowania świadczyły zasadnie podnoszone przez ten sąd okoliczności w postaci braku dążenia M. N. do ujawnienia przyczyn zmian numeru VIN oraz zatajenia faktu przerobienia tego numeru w trakcie negocjacji z Inspektoratem Uzbrojenia i przy zawarciu umowy na dostawę zestawów ciągnika siodłowego i naczepy. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego sąd okręgowy uznał,

że przyczyna tego związana była z chęcią uzyskania, przez kierowaną przez oskarżonego spółkę, za przedmiotowe naczepy wyższej ceny, która mogła być obniżona z uwagi na ich rok produkcji nieodpowiadający negocjowanemu zamówieniu. Ustalenie to oparcie znalazło w przebiegu negocjacji oraz treści umowy zawartej między Inspektorem Uzbrojenia a (...) S.A., bo rzeczywiście cena za elementy zestawu pochodzące z roku produkcji wcześniejszego od roku dostawy została obniżona. Oskarżony zataił zatem okoliczności zmiany numeru VIN. Nie podał informacji dotyczących czasu jego nabicia i wykonania cyklu produkcyjnego naczep w okresie nieodpowiadającym przerobionemu numerowi VIN. Wykorzystał zatem w relacjach z kontrahentem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przerobienie znaku identyfikacyjnego. Okoliczności te dowodzą, że intencją oskarżonego w poleceniu zmiany numeru VIN, przez pracowników kierowanej przez niego firmy, było przerobienie tego znaku, a nie jego korekta, bo w inny sposób nie osiągnąłby celu, jaki zakładał przy wykonaniu takich czynności. Gdyby korekta numeru VIN dokonana została z zachowaniem zasady jednoznaczności takiego oznaczenia oskarżony nie mógłby się powoływać na 2013 r. jako rok produkcji naczep, a tym samym nie uzyskałby korzyści, jaką chciał osiągnąć.

Powyzsze rozważania czynią również niezasadnym zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dotyczący wiedzy oskarżonego o roku produkcji naczep. W tym zakresie obrońca odwołuje się również m.in. do zeznań E. D., którym jednak sąd okręgowy odmówił

wiary, więc nie mogły one stanowić podstawy ustaleń. obrońca jednocześnie nie podniósł żadnych uchybień dotyczących oceny tego dowodu przez co sąd odwoławczy nie miał żadnego powodu, by przytaczane przez odwołującego wypowiedzi świadka uznać jako skuteczne narzędzie do negacji ustaleń sądu pierwszej instancji.

Dla wykazania błędu w ustalaniach faktycznych sądu nie mogła, wbrew twierdzeniom obrońcy, posłużyć treść pisma z 14.09.2012 r. do Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, bo jasno wynika z niej, że co prawda firma (...) gotowa jest podjąć dodatkową produkcję, ale również do połowy grudnia 2012 r. może dostarczyć 15-20 szt. zestawów do transportu sprzętu ciężkiego (ciągnik siodłowy z naczepą) (...). Prawdłowo z treści tego pisma sąd pierwszej instancji wyprowadził wniosek o tym, że oskarżony wiedział o produkcji naczep w 2012 r. (str. 21 uzasadnienia wyroku). Gdyby bowiem nawet spółka kierowana przez oskarżonego podjęła w połowie września 2012 r. dodatkową produkcję to z pewnością nie byłoby możliwe zgodnie z deklaracją wyrażoną w piśmie dostarczyć powyższych zestawów do połowy grudnia 2012 r. Oznacza to, że oskarżony formułując treść tego pisma zdawał sobie dobrze sprawę z zaawansowania cyklu produkcyjnego naczep i dlatego taki zobowiązanie składał.

Całkowicie chybione obrońca wyprowadził również wnioski z wydruków z systemu X., bo wynika z nich, że po pierwsze planowane rozpoczęcie produkcji naczep miało nastąpić 14.01.2012 r. (10 naczep) i 17.05.2012 r. (6 naczep), a do zakończenia miało dojść w

grudniu 2012 r. Projekt zamknięto natomiast 31.01.2013 r. ((...), (...)). Zapisy te potwierdzają inne ustalenia sądu, z których wynikało, że część cyklu produkcyjnego mogła zostać wykonana w nieznacznym zakresie w 2013 r., ale numer VIN nabity został w czasie, w jakim akurat wykonana musiała zostać taka czynność zgodnie z technologią produkcji i jeżeli miała nastąpić zmiana tego numeru VIN to w sposób, który pozwalałby na jednoznaczne określenie tego znaku identyfikacyjnego, a tak się nie stało. Przerobienie numeru VIN umożliwiło natomiast oskarżonemu utrzymywanie, że produkcja naczep przeprowadzona została w 2013 r. gdy w rzeczywistości większa część cyklu produkcyjnego nastąpiła w 2012 r. razem z nabiciem numeru VIN. W świetle omówionych dokumentów sąd okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne dotyczące strony podmiotowej czynu przypisanego oskarżonemu. obrońca jedynie przedstawił alternatywne ustalenia, albo wyprowadzając fałszywe wnioski z dowodów przemawiających na niekorzyść oskarżonego, albo powołał się na dowody, który odmówił sąd pierwszej instancji wiary w części, albo w całości, a takiej oceny dowodów obrońca nawet nie próbował zakwestionować.

Wniosek

Uniewinnienie oskarżonego.

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wobec bezzasadności podniesionego zarzutu wniosek apelacji oparty na tym zarzucie również był niezasadny.		
3.2.	Naruszenie art. 193 k.p.k., które mogło mieć wpływ na treść wyroku.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Drugi z podniesionych zarzutów obrońcy, pomimo, że wskazuje wyłącznie na naruszenie art. 193 k.p.k. to jednak koncentruje się na odmiennej ocenie dowodu z opinii biegłego D. W. z zakresu techniki samochodowej i wyceny wartości pojazdów samochodowych. Wywodom obrońcy przynajmniej w części nie można odmówić słuszności. Przede wszystkim oderwane od realiów sprawy było przyjęcie, że ubytek wartości przedmiotowych naczep wyniósł 20% wskutek przerobienia numerów VIN. Naczepy jakie były częścią zestawów przeznaczonych na cele wojskowe nie były typowym przedmiotem obrotu handlowego i dlatego nie należało dla wyceny ubytku wartości naczep stosować zasad funkcjonujących w całkowicie odmiennych stosunkach gospodarczych. Jeżeli dla obrotu cywilnymi pojazdami mechanicznymi typową sytuacją jest sprzedaż takiego pojazdu i stąd jego wartość uzależniona jest od ceny,		

jaka może zostać za niego uiszczona, tak w przypadku pojazdów o przeznaczeniu wojskowym, wykonanych na konkretne zlecenie i dedykowanych do realizacji określonych funkcji, sprzedaż takiego pojazdu jest zdarzeniem o znikomym prawdopodobieństwie z uwagi na okres planowanej jego eksploatacji oraz przydatność takiej naczepy do celów cywilnych po takim okresie. Ustalenia takie wyprowadzić można z zeznań H. K., który akurat w odniesieniu do tego rodzaju pojazdów jak naczepy niskopodwoziowe ma odpowiednią wiedzę z uwagi na pracę w Instytucie (...), a wedle jego zeznań sprzęt w postaci naczep na cele wojskowe planowo powinien pracować 20 lat, a jego użyteczność sięga nawet lat 40 ((...) - 3169v/16). Przyjęcie zatem, że naczepy poprzez przerobienie numerów VIN straciły 20% ich pierwotnej wartości jest chociażby dlatego sprzeczne ze wskazaniami doświadczenia życiowego, bo naczepy takie mogłyby zostać sprzedane dopiero po tych 20-40 latach eksploatacji, więc wówczas, w razie ich sprzedaży, ubytek ich wartości byłby znacznie niższy, również uwzględniając ich amortyzację. Takie jednak rozważania aktualne są wyłącznie przy założeniu, że zakładana byłaby sprzedaż tychże naczep, co jak wskazano z uwagi na ich przeznaczenie oraz typowy dla takiego sprzętu sposób wykorzystania było perspektywą odległą czasowo, jeżeli w ogóle prawdopodobną. Z uwagi na ten warunek – zdarzenia przyszłego i niepewnego nie byłoby możliwe oszacowanie wartości ubytku ceny naczepy w razie jej sprzedaży. Szkoda mogłaby, by bowiem wynikać z różnicy między ceną jaką by właściciel uzyskał ze

sprzedaży naczepy bez wady w postaci przerobionego numeru VIN, a ceną uzyskaną ze sprzedaży takiego pojazdu z taką właśnie wadą. Dla takiego ustalenia konieczna byłaby wiedza na temat tego w jakim czasie sprzedaż naczepy miałyby nastąpić, co nie jest możliwe do określenia tym bardziej, że i samo wystąpienie takiego zdarzenia nie jest pewne. Opinia biegłego o tyle zatem była nieprzydatna dla sprawy, że za kryterium wyceny naczepy przyjęto jej wartość uzależnioną nie od jej walorów eksploatacyjnych, a od tego jaką cenę można byłoby uzyskać z jej sprzedaży przy przerobionych numerze VIN, co było jednak założeniem fałszywym, jeżeli takiej transakcji z uwagi na przeznaczenie naczepy nie zakładano w przewidywalnej czasowo perspektywie. Wywody biegłego na temat sprzedaży tego rodzaju sprzętu wojskowego do celów cywilnych (3138v/16) nie mogły zostać uznane w tym zakresie za wiarygodne i stanowiące podstawy do kategoriycznych ustaleń, takich zresztą w tej mierze sąd okręgowy nie czynił, bo oparte one były nie na pewnych, znanych biegłemu faktach, ale wyłącznie na jego przypuszczeniach. Twierdzenie biegłego natomiast o zatrzymaniu naczepy, po stwierdzeniu przerobienia numeru VIN, w razie przekroczenia granicy państwa (3138v/16) uznać należy za czysto teoretyczne, bo jako sprzęt wojskowy takie zdarzenie najbardziej prawdopodobne byłoby w razie prowadzenia działań wojennych. Trudno jednak sobie wyobrazić sytuację, by obce służby uprawnione do kontroli ruchu drogowego, w warunkach wojennych zatrzymałyby wówczas naczepę polskiemu wojsku z tego

powodu, że ma przebite numery VIN.

Potwierdzeniem dla takiego rozumowania jest również korespondencja prowadzona przez sąd okręgowy z Szefem Szefostwa (...) ((...)- (...)) oraz Inspektorem Uzbrojenia (...). Wynikało z niej, że wady prawne, już niezależnie czy przerobienie numeru VIN taką stanowi, jeżeli nie są związane z parametrami taktyczno-technicznymi nie mają wpływu na możliwość użytkowania sprzętu, a nadto zmiana numeru VIN nie ma wpływu na takie parametry. Wpływ na wartość sprzętu dla Instytutu Uzbrojenia miałoby natomiast jedynie naruszenie warunków umowy.

Ocena dowodu z opinii biegłego D. W. przeprowadzona została zatem przez sąd pierwszej instancji w sposób nieprawidłowy wbrew wymogom art. 7 k.p.k. i stąd nie mógł on stanowić podstawy dla ustaleń faktycznych sądu.

Bezsporne było natomiast w sprawie, bo przyznał to również biegły od wyceny pojazdów mechanicznych, że wartość eksploatacyjna naczep była taka sama niezależnie od przyjęcia czy były wyprodukowane w 2012 czy w 2013 r. (3139v/16). Jeżeli zatem przerobienie numeru VIN nie miało znaczenia dla parametrów taktyczno-technicznych, a dla wartości eksploatacyjnej w tym konkretnym przypadku nie miał znaczenia rok produkcji to dla wyliczenia szkody okoliczności te nie powinny być istotne. Dlatego wbrew wnioskowi obrońcy nie było również potrzeby powoływania dowodu z nowej opinii z Instytutu (...) lub (...) Instytutu (...), bo

wobec takich ustaleń dotyczących wartości eksploatacyjnych naczep należało założyć, że nie nastąpił ubytek ich wartości wskutek ich przechowywania od czasu ich wyprodukowania do czasu dostawy.

Przyznanie w części racji obrońcy nie oznacza jednak, że w ogóle nie doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i do szkody po stronie Skarbu Państwa. Dla ustalenia czy taka szkoda wystąpiła należy hipotetycznie rozważyć czy gdyby przedstawiciele Instytutu Uzbrojenia wiedzieli, że dostarczone im w zestawach 16 naczep zostało wyprodukowanych nie w 2013 r., ale w 2012 r. jak wynikało z pierwotnego numeru VIN, to czy po pierwsze zakupili by takie pojazdy, a w razie pozytywnej odpowiedzi, czy zapłaciliby taką samą za nie cenę jak to w rzeczywistości się stało. Różnica w cenie nabycia tych naczep stanowiłaby przedmiot niekorzystnego rozporządzenia mieniem i jednocześnie wartość szkody.

Po pierwsze stwierdzić należy, że możliwy był zakup naczep z rocznika 2012, pomimo pierwotnego zamówienia naczep z roku dostawy tj. z 2014 r. Wynika to z zeznań przewodniczącego komisji prowadzącej negocjacje z firmą (...), który jak stwierdził nie widziałby problemu w zakupie naczep z 2012 r. pod warunkiem kolejnej korzyści, czyli dalszego zmniejszenia ceny i za zgodą gestora tj. Szefa Szefostwa (...) (2345v/12). Na rozprawie głównej świadek wypowiadał się w tożsamy sposób ((...)-3101v/16). Jak wynikało natomiast z zeznań przedstawiciela gestora J. P., który w czasie realizacji zamówienia był starszym specjalistą w Oddziale Normowania i Zasobów Szefostwa

(...) Inspektoratu Wsparcia i Sił Zbrojnych w B. i kontaktował się w tym zakresie z oskarżonym, po pierwsze w ramach zamówienia nie był wykluczony zakup naczep z roku produkcji 2012, po drugie z punktu przydatności zestawu dla wojska nie miałyby to znaczenia, a gestor dopuściłby możliwość dostarczenia sprzętu z roku produkcji wcześniejszego niż przyjęty standardowo, traktując to jednak jako przesłankę do próby obniżenia ceny lub ewentualnie wydłużenia okresu gwarancyjnego ((...), 3104v, (...), 3105v- (...)). Jednocześnie świadek potwierdził, że nie ma zastrzeżeń do jakości zakupionych naczep ((...)). Relacje dotyczące zakupu zestawu z roku wcześniejszego jak i ewentualnego upustu cenowego znajdują również potwierdzenie w zeznaniach ówczesnego Szefa Szefostwa (...) C. W. M. (...).

Na podstawie zebranych dowodów nie można wykluczyć zatem, że naczepy z roku produkcji 2012 również zostałyby zakupione w ramach złożonego zamówienia. Dla eksploatacji naczep nie miało znaczenia czy numer VIN został przerobiony, bo nie wpływa to na techniczno – taktyczne walory takiego sprzętu, a naczepy nadal spełniają swoje funkcje. Jednoznacznie z przytoczonych zeznań wynika jednak, że w związku z zakupem naczep z wcześniejszego roku produkcji Instytut Uzbrojenia i gestor oczekiwaliby zmniejszenia ceny takiego sprzętu. Potwierdzeniem tego są negocjacje między zainteresowanymi stronami (257-258/2) i teść samej umowy (66-92/1), a z których wynika, że pomniejszona została cena zestawu ciągnika i naczepy z

roku produkcji 2013 r. wobec cen takich zestawów z roku dostawy 2014 i lat późniejszych. Zdaniem sądu odwoławczego oznacza to, że nawet uwzględniając brak różnic dotyczących wartości eksploatacyjnych poszczególnych zestawów z różnych roczników rok produkcji miał znaczenie dla wyceny ich wartości. Na cenę wartości określonego dobra na rynku wpływają różne czynniki, a w okolicznościach sprawy taki wpływ miał również rok produkcji elementów zamówionego zestawu. Z takich uwarunkowań ukształtowania ceny produkowanego sprzętu oczywiście zdawał sobie sprawę oskarżony i dlatego nie czynił żadnych starań, by zmiana numeru VIN w naczepach, dokonana została w sposób jednoznaczny. W takiej bowiem sytuacji zamawiający oczekiwалby wyjaśnień dotyczących zmiany numeru VIN, a po ich udzieleniu doszedłby do przekonania, że numer taki został nadany w 2012 r., a znacznie większa część cyklu produkcyjnego naczepy przeprowadzona została w 2012 r. Zdaniem sądu w oparciu o przedstawione dowody należało uznać, że byłaby to podstawa do zmniejszenia ceny naczepy, czego oskarżony chciał uniknąć, ukrywając fakt rzeczywistego roku jej produkcji poprzez przerobienie znaku VIN.

Oskarżony wprowadził w błąd drugą stronę umowy i doprowadził Instytut Uzbrojenia Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Dla wyliczenia wartości tego niekorzystnego rozporządzenia mieniem sąd uwzględnił różnicę między ceną zestawu ciągnika siodłowego i naczepy z 2013 r. (zestaw - 1 950 000 zł, ciągnik - 1 030 000 zł, naczepa - 920 000 zł) i 2014

r. (zestaw - 1 985 000 zł, ciągnik - 1 065 000 zł, naczepa - 920 000 zł), jaka został przyjęta w umowie. Różnica ta wyniosła 35 000 zł na jednym zestawie. Wartość upustu cenowego jak wynika z porównania cen uwzględniona została wyłącznie w cenie ciągnika siodłowego, ale jak wynikało z zeznań P. J. obniżenie ceny dotyczyło całego zestawu, a tylko wyszczególnione zostało na cenie ciągnika (2345v/12). Mając na uwadze tą uwagę sąd odwoławczy przy dokonaniu prostych rachunkowych wyliczeń ustalił, że wartość upustu cenowego odpowiadająca wartości naczepy, z uwzględnieniem stosunku wartości poszczególnych elementów zestawu, wyniosła 16 205 zł. W cenie zestawu z 2014 r. wartość naczepy wynosiła 46,3 %. W konsekwencji globalny upust na zestawie podzielono na dwie części odpowiadający wartości odpowiadającej poszczególnym elementom zestawu. Z wartości 35 000 zł upustu 46,3% wyniosło właśnie 16 205 zł na jedną naczepę co dało wartość 259 280 zł na 16 naczepach. Zdaniem sądu odwoławczego można było zatem ustalić, że minimalna wartość jaką Instytut Uzbrojenia mógł uzyskać z obniżenia ceny naczep, z uwagi na ich wcześniejszy rok produkcji, wynosiła 259 280 zł. Wartość ta odpowiadała więc kwocie niekorzystnego rozporządzenia mieniem i szkody poniesionej przez Skarb Państwa wskutek wprowadzenia przedstawicieli Instytutu Uzbrojenia w błąd w zakresie dotyczącym roku produkcji 16 naczep.

Wniosek

Uniewinnienie oskarżonego.

zasadny

	# częściowo zasadny	
	# niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wobec tego, że zarzut apelacji okazał się tylko w części zasadny i nie wpłynął na podważenie sprawstwa oskarżonego wniosek o uniewinnienie nie mógł zostać uznany za zasadny.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. <u>Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok został utrzymany w mocy w tej części w jakiej nie podlegał dokonany zmianom.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Wyrok został utrzymany w mocy w tym zakresie, w jakim sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do jego zmiany.	
1.8. <u>Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	

5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
W konsekwencji oceny zarzutu naruszenia przepisów postępowania zmieniono wyrok w zaskarżonej części i w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu M. N. wyeliminowano ustalenie, że w wyniku przypisanego mu zachowania dostarczone zostały naczepy z 20% utratą ich wartości i ustalono, iż wskutek przypisanego mu zachowania doprowadził on do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości Skarb Państwa - Inspektorat Uzbrojenia w kwocie 259 280 zł. Jako podstawę prawną skazania wskazano w oparciu o art. 4§1 k.k. przy zastosowaniu przepisów ustawy Kodeksu karnego z 6 czerwca 1997 r. w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 czerwca 2015 r. przepisy art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 18§1 k.k. w zw. z art. 306 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., a jako podstawę wymiaru kary art. 294§1 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. W następstwie zmiany ustaleń faktycznych obniżono oskarżonemu M. N. wymierzoną karę do roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69§1 i 2 k.k. i 70§1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat. Przypisany oskarżonemu czyn przy zmienionych przez sąd odwoławczy ustaleniach charakteryzował się niższą społecznie szkodliwością niż pierwotnie mu zarzucony, pomimo pozostawienia tej samej kwalifikacji prawnej. Wartość szkody została określona na prawie dziesięciokrotnie mniejszą, co przy akceptacji innych okoliczności będących podstawą wymiaru kary przez sąd okręgowy, wpłynęło na obniżenie kary pozbawienia wolności. Z argumentacji sądu pierwszej instancji wynikało bowiem, że wysokość wyrządzonej szkody miała główny wpływ na wymiar kary, a zatem ustalenie niższej jej wysokości, zbliżonej do granic mienia znacznej wartości, spowodowało obniżenie jej przez sąd odwoławczy do roku pozbawienia wolności. Jednocześnie uwzględniając niższy poziom społecznej szkodliwości czynu oraz fakt, że konsekwencje czynu miały wymiar wyłącznie finansowy i nie polegały na obniżeniu walorów eksploatacyjnych sprzedanych naczep, a przez to skutki czynu nie oddziałują negatywnie na przyszłość dla realizacji celów obronnych kraju, skrócono również okres próby przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary do lat dwóch. Zmiany ustaleń faktycznych przypisanego oskarżonemu czynu wpłynęły również na zmianę innych rozstrzygnięć zawartych w orzeczeniu sądu okręgowego. Z uwagi	

na ograniczone konsekwencje występku jakiego się dopuścił oskarżony dla realizacji zadań obronnych kraju środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowisk i prowadzenia działalności gospodarczej związanej z produkcją i obrotem materiałami wybuchowymi, bonią, amunicją, wyrobami i sprzętem dla wojska i policji obniżono do lat dwóch. Uznano przy tym, że w stosunkach między podmiotami gospodarczymi a instytucjami wojskowymi wymagany jest wysoki standard staranności, który wyklucza nadużycie zaufania, jakiego dopuścił się w relacjach handlowych oskarżony. Dlatego zachowania polegające na wprowadzeniu w błąd celem uzyskania korzyści prywatnych w sytuacji gdy chodzi o realizację zamówień dla celów istotnych dla obronności kraju powinny być we właściwy sposób napiętnowane również poprzez odsunięcie osoby, która takich czynności się dopuściła, od tego rodzaju działalności. Z uwagi na to, że sąd pierwszej instancji orzekł od oskarżonego tylko częściowe naprawienie szkody na rzecz pokrzywdzonego sąd odwoławczy proporcjonalnie do obniżonej wartości szkody również obniżył wartość tak nałożonego obowiązku do kwoty 50 000 zł.	
Zwięźle o powodach zmiany	
Przyczyny zmiany orzeczenia opisane zostały w sekcji 3.2. uzasadnienia wyroku oraz powyżej.	

1.9. <u>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
1.1.7. <u>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięzle o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylenia		
1.1.8. <i>Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</i>		
1.10. <i>Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</i>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. <i>Koszty Procesu</i>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3	Na podstawie art. 636§1 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych i § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 zł z tytułu opłaty za obie instancje oraz wydatki poniesione przez Skarb Państwa za postępowanie odwoławcze.

7. PODPIS

Marzanna A. Piekarska-Drażek Ewa Jethon Paweł Dobosz

1.11. <u>Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
1.3.1. <u>Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. <u>Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie		

	kwalfikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana